

Baròmetre de l'Ocupació de les Illes Balears. N° 4

Actual 2on trimestre 2011
Prospectiva 3er trimestre 2011

Observatori del Treball de les Illes Balears

Conselleria de Turisme i Treball

**Govern
de les Illes Balears**

Índex

1.	Presentació	pàg.3
2.	Resum executiu	pàg.5
3.	Índex de l'Ocupació i Negoci. Resultats globals	pàg.7
4.	Índex de l'Ocupació i Negoci. Resultats per illes	pàg.8
5.	Índex de l'Ocupació i Negoci. Resultats per sectors.....	pàg.9
6.	Factors influents en la variació de l'ocupació.....	pàg.10
7.	Construcció dels índexs d'Ocupació i de variació de la Xifra de Negocis	pàg.11
8.	Fitxa tècnica	pàg.14

1. Presentació

En aquest document es presenten els principals resultats de la quarta onada del Baròmetre de l'Ocupació de les Illes Balears realitzat per l'Observatori del Treball de la Conselleria de Turisme i Treball. El Baròmetre recull els resultats d'una investigació realitzada entre les empreses balears amb al menys un treballador assalariat per a conèixer l'opinió dels seus propietaris i directius sobre el nivell de contractació laboral i l'evolució de la xifra de negoci a la seva empresa; tant en termes de la valoració de la seva situació actual com de les seves expectatives futures.

En aquesta quarta edició, el Baròmetre s'ha realitzat en el segon trimestre de 2011, enquestant a les empreses també respecte a les seves expectatives per al tercer trimestre de 2011. En aquesta onada, donat que no es disposa dels resultats pel segon trimestre de 2010, no es pot fer una comparació temporal d'aquests resultats. El que sí que es coneixen són les expectatives pel tercer trimestre de 2011 que permeten albirar el futur més immediat.

Els enquestats valoren el seu nivell d'ocupació i de xifra de negocis en comparació al mateix període de l'any anterior en una escala de cinc graus: fort augment, lleu augment, manteniment, lleu caiguda o forta caiguda. Els resultats obtinguts es sintetitzen en l'Índex d'Ocupació (IO) i en l'Índex d'evolució de la xifra de Negoci (IN), que representen el saldo entre les opinions positives (fort o lleu augment) i les negatives (forta o lleu caiguda). La posició intermèdia (manteniment) no queda reflectida als índexs, però pel seu interès es presenta en l'apartat de construcció dels indicadors sintètics.¹ Tot i que l'objectiu central de la investigació és apreciar la tendència del mercat de treball a través de l'IO, l'IN aporta informació complementària i permet relacionar l'evolució simultània d'ambdues variables. Per això mateix, als empresaris també se'ls pregunta sobre els factors que, al seu parer, han influït o influiran en els resultats de l'ocupació a la seva empresa: el comportament de la demanda, la reacció dels competidors, la disposició de liquidat o finançament, el requeriment de personal qualificat, etc.

L'enquesta fou realitzada telefònicament a una mostra de 842 empreses durant el mes d'abril de 2011 i abasta les principals activitats econòmiques de les Illes Balears agrupades en quatre grans sectors: indústria i construcció; hoteleria i restauració; comerç al detall i reparacions; i resta d'activitats del sector serveis. La mostra es dissenya per a proporcionar informació amb un nivell de confiança del 95% i un error estàndard del $\pm 3,5\%$ a nivell global. El seu disseny mostral permet també desagregar els resultats tant per a cada un dels quatre grans sectors anteriorment definits com per a les illes de Mallorca, Menorca i les Pitiüses, mantenint un nivell de representativitat notable.²

¹ Per a una exposició més detallada de la construcció dels dos índexs, vegeu l'apartat setè del document.

² Pot consultar-se un annex metodològic del Baròmetre a la secció *Prospectiva del mercat de treball* de la pàgina web de l'Observatori del Treball.

2. Resum Executiu

- Una majoria del 58,6% dels empresaris enquestats declara que la seva plantilla està estable en aquest segon trimestre de 2011 en relació al mateix període de 2010, un altre 31,7% reconeix una lleugera o forta caiguda de l'ocupació i un 9,7% assoleix una major contractació de personal. De cara al tercer trimestre de 2011, la percepció dels empresaris i directius sobre l'evolució de l'ocupació a la seva empresa millora notablement respecte al present, pujant el percentatge dels que pensen que es mantindrà estable fins al 68,1% i dels que estimen que augmentarà fins al 12,3%.
- La percepció de l'evolució de la xifra de negoci per a l'actual trimestre mostra un resultat global negatiu derivat d'un 33% dels entrevistats que pensa que s'ha mantingut igual, d'un 47,6 % que pensa que la xifra de negoci ha davallat i d'un 19,4% que estima que ha augmentat. Però les expectatives sobre la xifra de negoci per al tercer trimestre del 2011 mostren una previsió de millora respecte la valoració de l'actual trimestre. Així, augmenta el percentatge d'empreses que creuen que la xifra de negoci en el futur immediat es mantindrà igual (42,6%) o augmentarà (27,2%), i disminueix la d'aquelles empreses que consideren que experimentarà una caiguda (30,3%).
- Les Pitiüses presenten el percentatge més elevat (64,1%) d'empresaris que declaren que l'ocupació s'ha mantingut igual a les seves empreses en aquest segon trimestre del 2011, seguides de Menorca (58,1%) i de Mallorca (57,7%). Les perspectives per al tercer trimestre mostren una tendència a l'alça a totes les illes. En especial destaca l'augment percentual de la previsió d'ocupació a Menorca, que passa a tenir un percentatge del 72,4% d'empresaris que estimen que l'ocupació que es mantindrà igual en relació a l'any passat, declarant de fet un 13,7% que esperen un augment. A les Pitiüses aquests percentatges pugen respectivament a un 63,8% i 19,4%. Mallorca és la única que per al tercer trimestre continua presentant un índex negatiu, tot i que les opinions sobre que l'ocupació es mantindrà estable pugen prop de 10 p.p., fins al 68,4% dels empresaris entrevistats; i els que pensen que augmentarà son un 12,3%.
- També a les Pitiüses es presenten les expectatives empresarials més optimistes quan a l'índex de negoci, tant per l'actual trimestre, com sobretot de cara al tercer trimestre. Així, per l'actual període un total del 60,1% pensen que la seva xifra de negoci és igual o més elevada que la de l'any passat, contra un 39,8% que opina que ha empitjorat. Pel tercer trimestre, els resultats pugen a 79,9% i 20,6% respectivament. Mallorca i Menorca per la seva banda presenten uns resultats similars en quan a l'índex de negoci tant per al trimestre actual com per al trimestre vinent.
- Per sectors econòmics, l'hoteleria i restauració presenta els millors indicadors tant per l'actual com pel proper trimestre, amb valors molt per sobre de la resta de sectors. Així, quant a l'ocupació un 75,4% d'ells estima que la plantilla s'ha mantingut o millorat en relació al mateix trimestre de 2010, percentatge que puja al 89,8% pel proper trimestre. De la mateixa forma, les seves valoracions quant a l'índex de negoci són les millors: un 67,1% d'entrevistats pensen que el seu negoci s'ha mantingut o millorat en relació al mateix període de 2010 i un 87,2% per al proper trimestre. Cal destacar també l'optimisme del sector de comerç i reparacions quant a la xifra de negoci per al tercer trimestre, amb un 43,3% d'entrevistats que pensen que augmentarà i un altre 38,4% que declaren que seguirà igual.

3. Índexs de l'Ocupació i Negoci. Resultats globals

El 58,6% dels empresaris i directius balears enquestats estima que l'ocupació laboral als seus establiments durant el segon trimestre de 2011 serà similar a la que havia en el mateix període de l'any anterior, un 31,7% pensa que serà inferior i un 9,7% que haurà augmentat. Així, l'Índex d'Ocupació sobre l'actual quart trimestre ofereix un saldo de IO= -22.

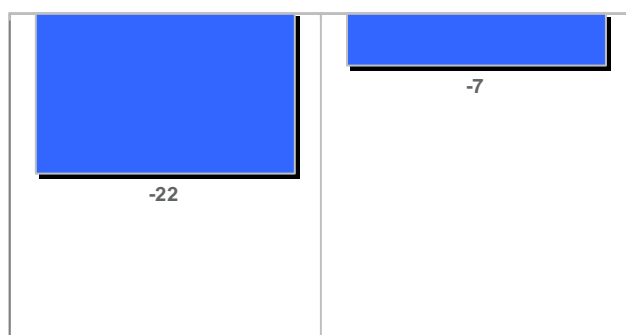
De cara al tercer trimestre de 2011, l'Índex se situa en el IO=-7, indicant una tendència de millora en les expectatives laborals. No de bades, el percentatge d'empreses que espera en el proper trimestre mantenir el nivell d'ocupació laboral d'un any abans augmenta fins al 68,1% dels entrevistats.

Quant a l'indicador relatiu a la xifra de negocis, un 33,0% de les empreses afirma que en aquest

segon trimestre de 2011 la seva xifra de negoci s'ha mantingut igual que al mateix període de 2010, mentre un altre 47,6% estima que ha davallat i un 19,4% declara un increment. D'entre els que pensen que s'ha reduït, el 25,6% ho ha fet lleugerament i el 22,0% ho ha fet amb força. En saldo d'opinions, l'Índex d'evolució de la xifra de Negoci (IN) assenyala, doncs, un valor de IN=-28 en el segon trimestre de 2011.

Les expectatives d'ingressos pel tercer trimestre de l'any presenten un saldo de IN=-3. El percentatge majoritari és el que preveu mantenir ingressos (42,6%), però augmenta el percentatge dels que preveuen incrementar-los (27,2%) i minva entre els que els preveuen més baixos (30,3%).

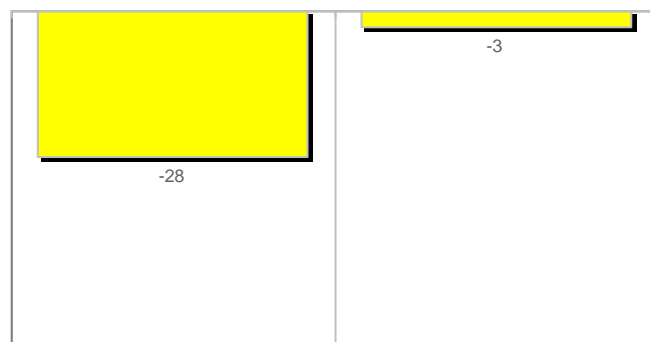
Índex d'Ocupació

Actual (2on trim 2011)

Perspectives (3er trim 2011)

Índex Xifra de Negoci

Actual (2on trim 2011)

Perspectives (3er trim 2011)

Base entrevistes 2on i perspectives 3er trimestre 2011: 842

4. Índexs de l'Ocupació i Negoci. Resultats per illes

Els resultats d'opinió del Baròmetre per illes mostren una tendència generalitzada de millora de l'ocupació i de la xifra de negocis de cara al 3er trimestre. És més, a l'illa de Menorca el saldo és IO=0 i a les Pitiüses és positiu per al proper 3er trimestre de 2011 pel que fa a ocupació i de IN=+16% a les Pitiüses pel que fa a xifra de negoci.

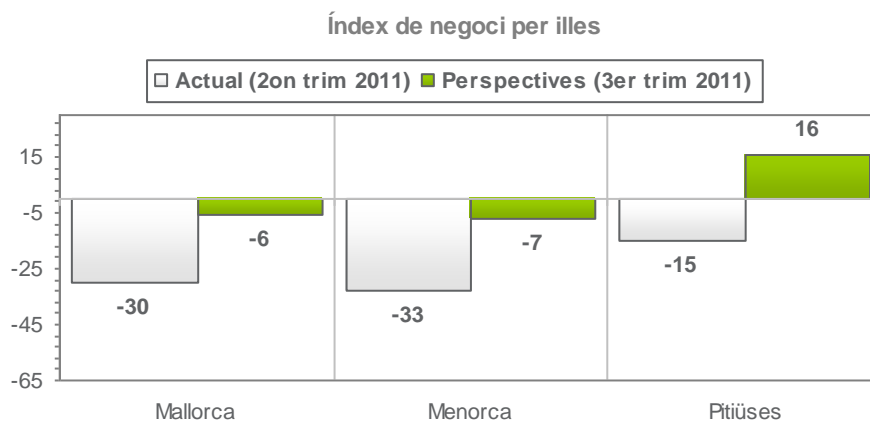
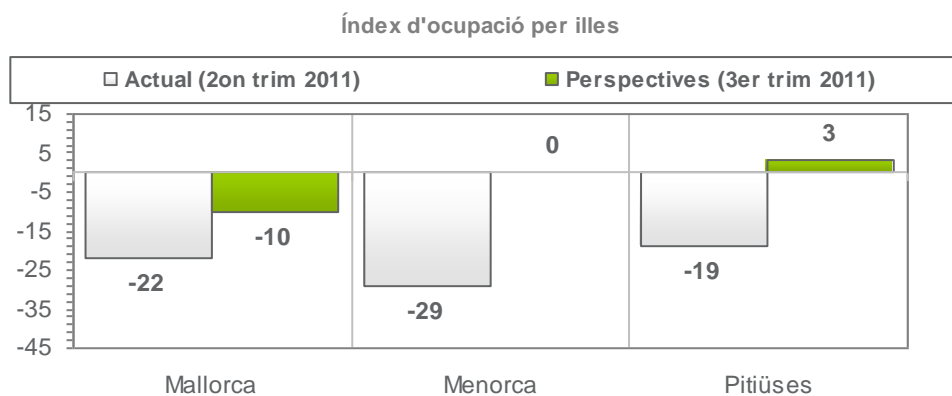
En el cas de l'Índex d'Ocupació del segon trimestre de 2011, Mallorca i Pitiüses presenten resultats similars a la mitjana de Balears (IO = -22 i IO=-19 respectivament), mentre que a Menorca davalla fins a IO=-29. En tot cas, de cara al tercer trimestre de 2011, l'expectativa d'incrementar l'ocupació millora a totes elles,

especialment a les Pitiüses, que obté un índex positiu (IO=+3%).

Pel que fa a les expectatives de negoci per aquest segon trimestre de 2011, a Mallorca (IN=-30%) i Menorca (IN=-33%) s'obtenen resultats similars a les dades generals.

Quant a l'evolució de la xifra de negoci, de cara al tercer trimestre de 2011 s'observa que totes les illes han millorat respecte a l'actual segon trimestre, sent el cas més optimista les Pitiüses (+16%).

Com a conclusió doncs, les Pitiüses presenten les millors perspectives tant en ocupació com en negoci.

Base entrevistes 2on i perspectives 3er trimestre 2011: 842.

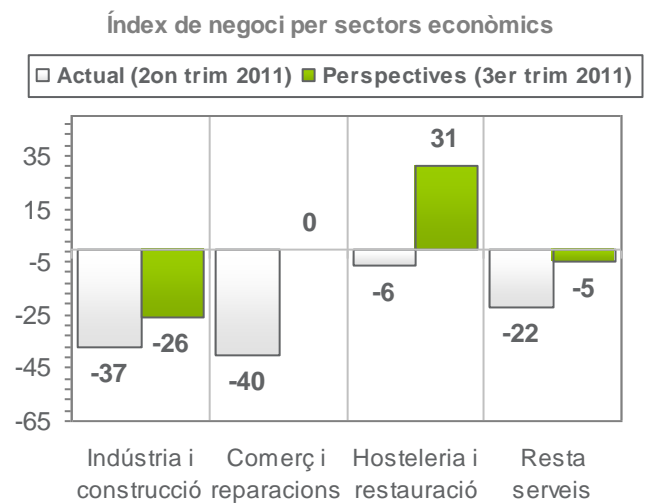
5. Índex de l'Ocupació i Negoci. Resultats per sectors d'activitat

En el segon trimestre d'aquest any, l'índex d'ocupació més optimista es troba en el sector d'Hosteleria i restauració (IO=-10%) que a la vegada és el que obté un millor índex en les previsions per al tercer trimestre, situant-se en la part positiva (IO=+19%).

Pel que fa a la resta de sectors, en tots els casos s'observa una millora en l'índex d'ocupació en la previsió per al 3er trimestre. Després d'hoteleria i restauració el sector més optimista és el de Comerç i reparacions amb un percentatge de manteniment de l'ocupació del 76,0% i un índex d'ocupació de IO=-4.

El comportament de les dades sobre la xifra de negoci és molt semblant a les d'ocupació: es preveu una forta millora de cara al tercer trimestre, sobretot en els sectors de l'hosteleria i restauració, amb un índex positiu de IN=+31, i en el sector del Comerç i reparacions amb un índex de IN=0.

En el trimestre actual tots els índex obtenen valors negatius essent els menys pessimistes els dels sectors de la Hosteleria i restauració (IN = -6%) i el de la resta de serveis (IN=-22%).

Base entrevistes 2on i perspectives 3er trimestre 2011: 842.

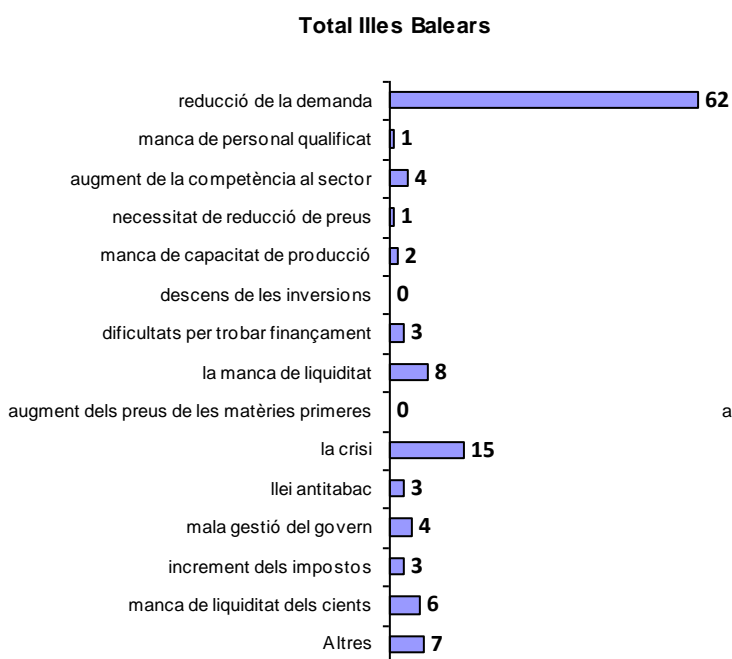
6. Factors influents en la variació de l'ocupació

Dels que pensen que l'ocupació a la seva empresa haurà experimentat un descens l'actual període en relació al mateix trimestre de l'any passat, la reducció de la demanda és la raó principal (62%), seguida molt de lluny per un 15% dels entrevistats que esmenta la crisi econòmica.

De cara al propers mesos de juliol a setembre de 2011, també el 65% dels qui preveuen una variació negativa en el personal contractat a la seva empresa edueixen la disminució de la demanda com al factor més influent. En segon lloc es torna a situar la crisi econòmica amb un 13% de citacions.

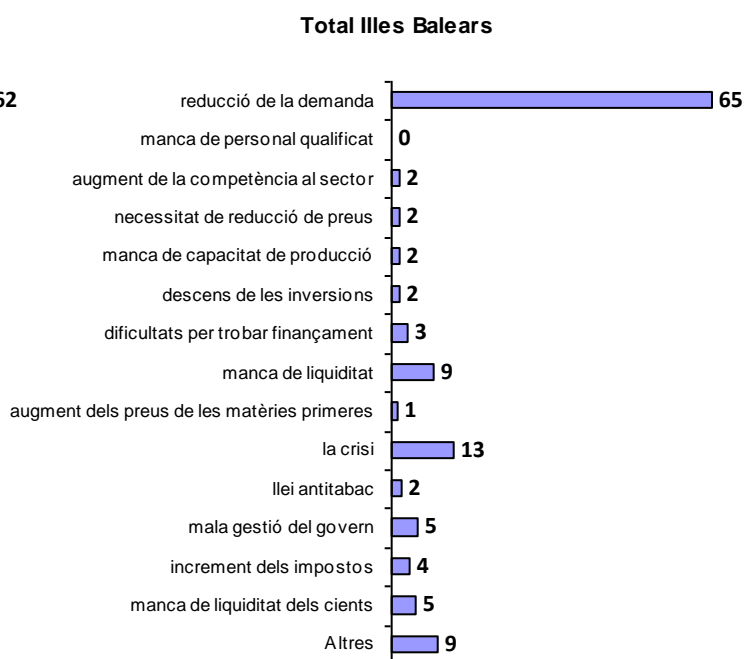
En tot cas, el baix nombre de respostes per al tercer trimestre de 2011 resta capacitat de projecció als resultats obtinguts.

Illes Balears, Actual 2on trimestre 2011

Base: declaren que l'ocupació ha experimentat una lleu o una forta caiguda aquest últim trimestre 252 (Mallorca: 165, Menorca: 49, Pitiüses: 38)

Illes Balears, Perspectives 3er trimestre 2011

Base: declaren que l'ocupació experimentarà una lleu o una forta caiguda el proper trimestre 145 (Mallorca: 103, Menorca: 18, Pitiüses: 24)

7. Construcció de l'Índex d'Ocupació i de variació de la xifra de Negocis

Construcció dels índexs

La informació qualitativa recollida de les opinions empresarials sobre l'evolució de l'ocupació i de la xifra de negoci a la seva empresa es quantifica inicialment en una escala de cinc graus: fort augment, lleu augment, manteniment, lleu caiguda o forta caiguda. Les respostes a aquestes cinc opcions es traslladen a percentatges i s'agrupen en tres grups a efectes d'exploració estadística: augment, manteniment i caiguda.

Per a resumir els resultats, es formulen dos indicadors sintètics, l'Índex d'Ocupació (IO) i l'Índex d'evolució de la xifra de Negoci (IN), que representen el saldo entre les opinions optimistes (fort o lleu augment) menys les pessimistes (forta o lleu caiguda). Les posicions intermèdies (manteniment) no queden reflectides als índexs, ja que es consideren neutres. Així, el signe d'aquests índexs (positiu o negatiu) mostra la posició majoritària expressada pels empresaris, sempre referit a la comparació entre les respostes d'augment i de caiguda, mentre que la magnitud de l'índex

refereix el nivell de consens en dita situació. D'aquesta manera, en el cas d'unanimitat total el saldo prendria valors de +100 ó -100, tot i que aquests resultats són poc probables.

Tant per l'Índex d'Ocupació (IO) com per l'Índex d'evolució de la xifra de Negoci (IN) es proporciona el valor **Actual**, que correspon a les estimacions d'ocupació i de negoci que l'empresari realitza respecte al trimestre actual en comparació al mateix trimestre de l'any anterior; i el valor **Perspectiva**, que correspon a les seves previsions per ambdues variables de cara al proper trimestre, de nou en relació al mateix trimestre de l'any anterior.

A títol d'exemple, l'Índex actual d'Ocupació del 2on trimestre de 2011 és de -22. Aquesta xifra resulta de sumar els valors dels qui pensen que ha experimentat un fort i un lleu augment ($1,5 + 8,2 = 9,7$) i restar els qui opinen que ha viscut una lleu o forta caiguda ($15,9 + 15,8 = 31,7$). El resultat ($9,7 - 31,7 = -22,0$), sempre s'arrodoneix (-22) per a simplificar la seva comprensió.

Resultats detallats del Baròmetre

“En aquest segon trimestre que acabarà al juny de 2011, com haurà variat l’ocupació a la seva empresa respecte al mateix trimestre de l’any 2010? Pensi en tot el personal ocupat de la seva empresa: propietaris i socis si són remunerats, personal contractat encara que estigui de baixa mèdica o de vacances, i considerant només la seu per la que estem preguntant.”

Variació de l’ocupació en el 2on trimestre de 2011 respecte el 2on trimestre de 2010

Resultats en %	Ha experimentat un fort augment	Ha experimentat un lleu augment	S’ha mantingut igual	Ha experimentat una lleu caiguda	Ha experimentat una forta caiguda	Índex OCUPACIÓ (Saldo= augment - caiguda)
Total Illes Balears	1,5	8,2	58,6	15,9	15,8	-22,0
Mallorca	1,4	8,9	57,7	15,6	16,4	-21,7
Menorca	2,2	4,5	58,1	19,2	16,1	-28,6
Pitiüses	1,2	7,4	64,1	15,1	12,2	-18,7
Total per sectors						
Indústria i construcció	1,3	9,3	48,3	20,5	20,6	-30,5
Comerç i reparacions	1,9	3,7	69,1	11,4	14	-19,8
Hoteleria i restauració	1,4	13,7	60,3	14,1	10,5	-9,5
Resta serveis	1,3	8,6	56,6	17,1	16,4	-23,6

Font: Baròmetre de l’Ocupació, abril 2011, Observatori del Treball

“En aquest segon trimestre que acabarà al juny de 2011, com haurà variat la seva xifra de negocis respecte al mateix trimestre de l’any 2010? Consideri només la seu per la que estem preguntant.”

Variació de la xifra de negoci en el 2on trimestre de 2011 respecte el 2on trimestre de 2010

Resultats en %	Ha experimentat un fort augment	Ha experimentat un lleu augment	S’ha mantingut igual	Ha experimentat una lleu caiguda	Ha experimentat una forta caiguda	Índex OCUPACIÓ (Saldo= augment - caiguda)
Total Illes Balears	1,7	17,7	33	25,6	22	-28,2
Mallorca	2	16,8	32,2	25,8	23,1	-30,1
Menorca	0	15,2	36,4	26,6	21,7	-33,1
Pitiüses	1,3	23,9	34,9	23,7	16,1	-14,6
Total per sectors						
Indústria i construcció	2	14,2	30,3	27,2	26,4	-37,4
Comerç i reparacions	1,5	13,3	30	29,8	25,4	-40,4
Hoteleria i restauració	1,9	24,8	40,4	17	16	-6,3
Resta serveis	1,7	20,3	33,9	25,1	19,1	-22,2

Font: Baròmetre de l’Ocupació, abril 2011, Observatori del Treball

“En el proper trimestre que finalitzarà al setembre de 2011, com preveu que varii l’ocupació a la seva empresa respecte al mateix trimestre de l’any 2010? Pensi en tot el personal ocupat de la seva empresa: propietaris i socis si són remunerats, personal contractat encara que estigui de baixa mèdica o de vacances, i considerant només la seu per la que estem preguntant.”

Variació de l’ocupació en el 3er trimestre de 2011 respecte el 3er trimestre de 2010

Resultats en %	Experimentarà un fort augment	Experimentarà un lleu augment	Es mantindrà igual	Experimentarà una lleu caiguda	Experimentarà una forta caiguda	Índex OCUPACIÓ (Saldo= augment - caiguda)
Total Illes Balears	1,1	11,2	68,1	9,5	10	-7,2
Mallorca	1,2	9,7	68,4	10	10,7	-9,8
Menorca	0	13,7	72,4	7	6,8	-0,1
Pitiüses	1,7	17,7	63,8	8,3	8,5	2,6
Total per sectors						
Indústria i construcció	0	6,7	63,1	15,8	14,4	-23,5
Comerç i reparacions	1,4	8,4	76	9,2	5	-4,4
Hoteleria i restauració	3	25,9	60,9	6,8	3,4	18,7
Resta serveis	0,9	9,9	68,5	6,9	13,9	-10

Font: Baròmetre de l’Ocupació, abril 2011, Observatori del Treball

“En el proper trimestre que finalitzarà al setembre del 2011, com preveu que varii la xifra de negocis de la seva empresa respecte al mateix trimestre de l’any 2010? Consideri només la seu per la que estem preguntant.”

Variació de la xifra de negoci en el 3er trimestre de 2011 respecte el 3er trimestre de 2010

Resultats en %	Experimentarà un fort augment	Experimentarà un lleu augment	Es mantindrà igual	Experimentarà una lleu caiguda	Experimentarà una forta caiguda	Índex OCUPACIÓ (Saldo= augment - caiguda)
Total Illes Balears	1,9	25,3	42,6	19	11,3	-3,1
Mallorca	1,8	24,4	41,2	20,7	11,9	-6,4
Menorca	0	19,6	54,2	15,2	11	-6,6
Pitiüses	3,3	33,1	42,9	12,7	7,9	15,8
Total per sectors						
Indústria i construcció	0,2	15,5	42,4	24,7	17,3	-26,3
Comerç i reparacions	1,7	29	38,4	23,3	7,6	-0,2
Hoteleria i restauració	4,4	38,9	43,9	7,9	4,9	30,5
Resta serveis	2	22,7	45,4	16,9	12,9	-5,1

Font: Baròmetre de l’Ocupació, abril 2011, Observatori del Treball

8. Fitxa tècnica

- Entrevista telefònica sobre qüestionari realitzada durant el mes d'abril de 2011 per a recollir les opinions dels empresaris i directius sobre el desenvolupament de l'ocupació laboral i la xifra de negoci en les seves empreses durant el segon trimestre i proper tercer trimestre de 2011 en comparació al mateix període de l'any anterior.
- Mostra: 842 empreses amb almenys un treballador assalariat, distribuïdes pel territori de les Illes Balears. El marge d'error màxim és d'un $\pm 3,5\%$, amb un interval de confiança del 95%, en el cas més desfavorable de la variància ($p=q=50$).
- La mostra s'ha dissenyat per que sigui representativa per Illes (Mallorca, Menorca i Pitiüses) i per sectors d'activitat econòmica (Indústria i construcció, Comerç i reparacions, Hoteleria i restauració, i Resta de serveis).
- Per a més detall, vegeu *l'Annex de Metodologia del Baròmetre de l'Ocupació*, a la secció "Prospectiva del mercat de treball" de la web de l'Observatori del Treball.